

Vernisážny príhovor

„FUJARA AKO HUDOBNÝ NÁSTROJ VO VÝTVARNOM UMENÍ“

Segedín 22.mája 2011

Vážené dámy, vážení páni, vážení hostia.

V prvom rade dovoľte, aby som odovzdal pozdrav od občanov z Detvy a osobitne od primátora mesta Detva Ing. Jána Šufliarskeho.

V úvode pár slov o Detvianskej umeleckej kolónii obč. združenie (DUK).

DUK vznikla na základe Detvianskej maliarskej kolónie, ktorá bola v Detve od roku 1901 do roku 1909. Založili ju českí študenti výtvarného umenia Jaroslav Augusta a Emil Pacovský. 9 rokov do Detvy prichádzali v letnom období umelci ktorí na Podpoľaní žili a tvorili. Očarila ich rázovitá hornatá krajina, prekrásni a pohostinní ľudia odetí v peknom ľudovom kroji. Diela vytvorené v tomto období vlastní Národná galéria na Slovensku a v Česku. Po sto rokoch, v roku 2001 som založil novú spoločnosť umelcov Detviansku umeleckú kolóniu. DUK v súčasnosti má vyše deväťdesiat členov zo Slovenska , ako aj zo zahraničia. Ročne usporiadame okolo 40 výstav, jedno rezbárske sympóziu a dve maliarske sympóziá.

Ďakujeme za pozvanie na Vašu slávnosť a na našej výstave Vám chceme predstaviť fujaru v obrazoch vytvorených umelcami DUK, ako tradičný ľudový nástroj, na ktorom v úvode účinkoval Jožko Svoreň. Fujara vznikala v 17. až 18 storočí a bola výsledkom vývoja píšťal na Podpoľaní (strednom Slovensku) V Slovenskej ľudovej tradícii existuje viac ako 100 druhov píšťal. Fujara je najdlhšou a najväčšou Európskou píšťalou a preto ju nazývame aj kráľovnou Európskych píšťal. Pre jej výnimočné hudobné vlastnosti, bohatú ornamentiku a repertoár bola v novembri roku 2005 zapísaná do celosvetového zoznamu majstrovských diel ústneho a nehmotného kultúrneho dedičstva ľudstva UNESCO. Fujara je dlhou, extrémne hlboko ladenou píšťalou s pomocným vzduchovodom. Bola nástrojom pastierov na vysokohorských lúkach a salašoch. Fujara sa stala symbolom národnej a ľudovej tradície Slovákov. Nie len fujara, ale aj interpreti osobnosti slovenského folklóru ktorých naši umelci zvečnili vo svojich obrazoch. Sú to portréty pána Nosáľa, otca choreografa Štefana Nosáľa z Lúčnice, Jožka Rybára, Imra Weisa a ďalších už nežijúcich fujaristov. Ako máte možnosť vidieť, tento motív nie je len v maľbe, ale aj v drevorezbe. Svoju tvorbu vám prišiel osobne predstaviť majster drevorezby Ondrej Šufliarsky zo Starej Huty a svojou tvorbou dotvára charakter tejto výstavy. Detvan rástol a žil od narodenia až po hrob s drevom , či to bola kolíska, náradie v domácnosti (lyžica, varecha a pod.), hudobné nástroje, brány do dvorov alebo Detvianske vyrezávané kríže, ktoré si prekrásne zdobil. Na záver Vám ešte zaznejú tóny fujary v podaní Jožka Svoreňa, ako pozdrav z Podpoľania.

Prajem Vám hlboký umelecký zážitok z dnešnej výstavy.